

MIRJAMI SIPPONEN-DAMONTE

Varmuutta fasilitointiin

Alma Talent | Helsinki 2020

Copyright © 2020 Alma Talent Oy ja Mirjami Sipponen-Damonte
ISBN: 978-952-14-3877-6
ISBN: 978-952-14-3878-3 (e-kirja)
ISBN: 978-952-14-3879-0 (verkkokirja)

Kansi: Laura Laamanen
Taitto: Taru Tarvainen
Paino: BALTO print, Liettua 2020

Anna palautetta kirjasta: kustannustoimitus@almatalent.fi

Tilaa Varmuutta fasilointiin -kirja Alma Talent Shopista:
shop.almatalent.fi

SISÄLLYS

Mistä kaikki alkoi?	9
Fasilitointi: inhokkisana – ja niin paljon muuta	13
1. Ota haltuun tulevaisuuden työelämän perustaito	23
Fasilitoinnista potkua tulevaisuuden johtajuuteen.....	26
Fasilitointi ei ole manipulointia	30
Fasilitaattorin tulee olla neutraali, muttei silti mauton tai väritön	33
2. Varmista onnistuminen huolellisella suunnittelulla	41
Terveellä kyseenalaistamisella parhaisiin ratkaisuihin	42
Tavoitteet johtotähtenä.....	48
Ajankäytön suunnittelu	50
Varmista, että aika riittää sekä avaavaan että sulkevaan vaiheeseen	52
Ryhmän on tiedettävä mihin se voi vaikuttaa.....	55

Työsuunnitelman avulla yksityiskohdat kuntoon.....	56
Tilan merkitys.....	59
Valmistautuminen ennen tilaisuutta.....	60
3. Valitse sopivat menetelmät ja ohjaa ryhmää kohti tavoitetta	65
Tilaisuuden käynnistäminen	69
Ideoiden kartuttaminen.....	74
Ideoiden arviointi ja priorisointi.....	77
Tilaisuuden arviointi ja yhteenveto.....	84
Energiatason kohottaminen.....	86
Hyvin ohjattu reflektointi edistää ryhmän oppimista...	89
Ohjaa ryhmää joustavasti, mutta määrätietoisesti kohti tavoitetta	92
4. Tee etäpalavereista innostavia ja osallistavia	99
Mieti, mitä asioita voi käsitellä virtuaalisesti ja mitkä vaativat fyysistä kohtaamista	100
Ota kamera rohkeasti käyttöön	102
Minimoi häiriötekijät ja käynnistä palaveri 'Tietoisella minuutilla'	104
Rakenna kokemus yhteisestä ympäristöstä	106
Rohkaise aktiiviseen osallistumiseen eri tavoin	107
Tue hyvää energiatasoa läpi koko palaverin.....	114

5. Ole läsnä ryhmälle ja tue toimivaa vuorovaikutusta	119
Kairos – ole läsnä hetkessä	120
Kuuntele ryhmää herkällä korvalla ja sydämellä	122
Ryhmää hajottavaan toimintaan puuttuminen	127
Käytä myös omia tunteitasi hyödyksi	129
Kannusta ryhmää huomioimalla positiivinen toiminta.....	131
Ryhmässä syntyvien tunteiden käsittely	132
Erialaisten osallistujien käsittely.....	137
6. Kehity fasilitaattorina.....	147
Arvioi osaamistasi ja kehittymistäsi säännöllisin väliajoin.....	148
Pyydä palautetta ja kuuntele sitä avoimesti	148
Työstä joustavuuttasi mukautuminen – jämäkyys -akselilla.....	150
Opettele sanoittamaan omia tunteitasi	151
Tiedosta mikä ohjaa toimintaasi	152
Gravitas.....	153
Tee fasilitoinnista omannäköistäsi	156
LIITE: Fasilitaattorin kompetenssit ja eettiset periaatteet (IAF).....	159
Lähteet.....	171

MISTÄ KAIKKI ALKOI?

Viale Forlanini on tie, joka vie Milano Linaten lentokentältä kohti kaupungin keskustaa. Noin viisitoista vuotta sitten kylmänä, pimeänä ja sumuisena marraskuun iltana seisoin tuolla tiellä teollisuusalueen portin edessä uteliaana ja jännittyneenä siitä, mitä toiselta puolelta löytäisin. Olin monen asian yhteensattumana lähtenyt mieheni seuraksi hänen työhaastatteluunsa, ja paikka näytti vähintäänkin epäilyttävältä. Muistan yhä elävästi kun tuo portti avautui, sillä sen mukana avautui minulle maailma, josta en siihen mennessä ollut tiennyt mitään. Kun siirryimme sumuisen kosteasta pimeydestä sisätiloihin, löysin valoisan, avaran ja värikkään toimistotilan sekä lämminsydämiä, ihmisten ja organisaatioiden kehittämisestä innostuneita ihmisiä, jotka eivät pelänneet haastaa organisaatioiden totuttuja tapoja. Tiesin ja tunsin heti, että haluan olla juuri tässä paikassa ja tällä alalla töissä. Seuraavana aamuna tiedustelin, saisinko minäkin mahdollisuuden tulla työhaastatteluun. Niinhän siinä sitten kävi, että tulimme molemmat palkatuiksi. Mieheni palasi yhdeksän kuukauden jäl-

keen entiseen työpaikkaansa, eri alalle, kun taas minä jäin, kai lo-
pullisesti, koukkuun ihmisten ja organisaatioiden kehittämiseen.

Tämä työ on vienyt minut eri puolille Eurooppaa hyvin mo-
nenlaisten ihmisten ja organisaatioiden arkeen. Muistan kuinka
eräänä yönä, aikana ennen navigaattoreita, suunnistin pienellä
vuokra-autolla, tulostettujen ajo-ohjeiden kanssa Barin lentoken-
tältä valaisematonta tietä kohti Materaa, minne menin pitämään
työpajaa sementtitehtaan johtoryhmälle. Kun puolen yön aikaan
saavuin paikalle haukoin henkeäni, niin odottamattoman kaunis
tuo vanha luolakaupunki sekä luolahotellihuoneeni oli. Muistan
miten eräs Tarantossa meren rannalla toteutettu tiimipäivä sai
pyörremyrskyn myötä odottamattomia käänteitä ja miten Kra-
kovassa muutama vuosi sitten opin fasilitoimaan simultaanitul-
kin kanssa. Tällä hetkellä yksi asiakkaistani on lontoolainen suuri
pankki, jonka johtajien kykyä edistää asiakaskeskeisyyttä organi-
saatiossa olen tukemassa fasilitoinnilla.

Suuri osa työstäni tapahtuu tällä hetkellä kuitenkin Suomessa
ja koenkin suurena rikkautena tämän yhdistelmän kotimaista ja
kansainvälistä asiakastyötä. Opin siitä jatkuvasti paljon, ja uskon,
että myös asiakkaani hyötyvät siitä, että olen kosketuksissa mo-
nenlaisiin työkalttuureihin. Tämän työn myötä olen monesti läs-
nä organisaatioiden kipeissä hetkissä ja, totta puhuen, useinkaan
se ei ole helppoa. Ryhmien kanssa työskennellessä saan kuitenkin
säännöllisesti todistaa lähes taianomaisia hetkiä, joissa ryhmän
jäsenet pääsevät luottamuksessaan syvemmälle tasolle, uskaltau-
tavat puhumaan vaikeista asioista ja aidosti kuuntelemaan toi-
nen toistaan, sekä kasvavat yksilöinä ja organisaationa. Ryhmissä
on valtava potentiaali, niin paljon niissä on tietoa, taitoa ja ko-
kemusta. Tämän potentiaalain aito hyödyntäminen jää kuitenkin
eri syistä usein puolitiehen, ja vielä useammin se ei pääse edes
niin pitkälle. Fasilitaattorina pystyn auttamaan ryhmiä hyödyntä-
mään sitä kapasiteettia, mikä heillä on, mutta mistä he usein eivät

ole tietoisia. Tämä työ saa aikaan hetkiä, kokemuksia ja näkyviä muutoksia, jotka pitävät minut kiinni tässä työssä ja jonka vuoksi koen sen merkitykselliseksi. Fasilitoinnilla ja fasilitoinnin taitojen valmentamisella kannan oman korteni kehoon paremman työelämän luomiseksi – sellaisen, jossa jokaisen ääni on tärkeä.

23.3.2020 *Espoossa*

MIRJAMI SIPPONEN-DAMONTE

www.varmuuttafasilitointiin.fi